

EUROOPAN PARLAMENTTI

2014 - 2019

Istuntoasiakirja

15.7.2014

B8-0061/2014

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Irakin tilanteesta
(2014/2716(RSP))

Victor Boștinaru, Elena Valenciano Martínez-Orozco, Ana Gomes, Kati Piri, Eugen Freund, Demetris Papadakis
S&D-ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma Irakin tilanteesta
(2014/2716(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Irakista ja erityisesti 27. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman Irakin tilanteesta¹,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Irakin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ja 17. tammikuuta 2013 antamansa päätöslauselman EU:n ja Irakin välisestä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta²,
 - ottaa huomioon ulkoasiainneuvoston päätelmät Irakista ja erityisesti 23. kesäkuuta 2014 annetut päätelmät,
 - ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
 - ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, jonka sopimuspuolena Irak on,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Al-Qaidasta irtautunut islamilainen valtio -jihadistiryhmä (IS-ryhmä) – aiemmin Irakin ja Levantin islamilainen valtio -ryhmä (ISIL) – on vallannut alueita Luoteis-Irakista ja muun muassa Irakin toiseksi suurimman kaupungin Mosulin, mikä on johtanut Irakin kansalaisten pikateloitukseen, šaria-lain ankaraan tulkintaan, šiiä-, sufi- ja sunnimuslimien uskonnonharjoituspaikkojen ja pyhäkköjen tuhoamiseen, kirkkojen turmelemiseen ja muihin siviiliväestöön kohdistuneisiin raakuuksiin; toteaa, että IS-ryhmä on ilmoittanut aikovansa puhdistaa Irakin šiiamuslimeista ja tuhoavansa näiden Karbalassa ja Najafissa sijaitsevat pyhät paikat;
- B. toteaa, että Irakin ja Syyrian tilanteiden välillä on suora yhteys, mikä on vaikuttanut ratkaisevasti IS-ryhmän nousuun; toteaa, että IS-ryhmän mahdollisuus liikkua vapaasti Syyrian ja Irakin välillä on antanut sille mahdollisuuden parantaa asemiaan molemmissa maissa ja kasvattaa itsevarmuuttaan, minkä lisäksi se on voinut julistaa kalifaatin alueelle, jonka se on vallannut itselleen Syyrian ja Irakin alueelta;
- C. toteaa, että IS-ryhmä on varmistanut itselleen huomattavat tulonlähteet ryöstämällä pankkeja ja liikeyrityksiä hallitsemillaan alueilla, myymällä öljyä vallassaan olevissa Syyrian pohjoisosissa ja lahjoituksilla, joita se on saanut vaurailta avunantajilta erityisesti Saudi-Arabiasta, Qatarista, Kuwaitista ja Yhdistyneistä arabiemiirikunnista;
- D. panee merkille, että IS-ryhmän nopea nousu on paljastanut Irakin armeijan ja instituutioiden haurauden, joka on seurausta korruptiosta, lahkosorrosta sekä

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2014)0171.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0023.

pääministeri Nuri al-Malikin syrjäyttävistä politiikkatoimista, jotka ovat johtaneet sunnivähemmistön huomattavaan vieraantumiseen Irakin yhteiskunnassa;

- E. toteaa, että Kurdistanin aluehallinnon presidentti Masud Barzani on kehottanut alueparlamenttia muodostamaan itsenäisen vaalilautakunnan, jonka tehtävänä olisi aloittaa puoliautonominen alueen itsenäisyyttä koskevan kansanäänestyksen järjestelytoimet;
- F. toteaa, että Irakissa pidettiin 30. huhtikuuta 2014 parlamenttivaalit, joissa pääministeri Nuri al-Malikin Oikeusvaltio-niminen vaaliliitto sai äänten enemmistön; toteaa, että tässä tilanteessa, jossa Irakia koettelevat huomattavat ongelmat, joita ovat esimerkiksi IS-ryhmän käynnistämä hyökkäys ja edessä hämmäyttävä kurdien äänestys itsenäisyydestä, vaatimukset siitä, että al-Maliki ei enää asettuisi ehdolle kolmannelle kaudelle pääministerin virkaan ja että sen sijaan muodostettaisiin aidosti osallistava hallitus, ovat yltyneet varsinkin, koska al-Malikin hallitus ei ole kyennyt johtamaan maata osallistavalla ja suvaitsevalla tavalla; ottaa huomioon, että šiiamuslimien uskonnollinen johtaja ajatolla Sistani on kehottanut kaikki Irakissa vaikuttavia osapuolia pääsemään kiireesti sopimukseen tällaisesta hallituksesta mutta äskettäin valittu Irakin parlamentti ei ole toistaiseksi päässyt asiassa eteenpäin;
- G. toteaa, että sekä Yhdysvallat että Iranin islamilainen tasavalta ovat sitoutuneet tukemaan Irakin hallitusta: Yhdysvallat lähettämällä sotilasneuvonantajia ja Iran lupaamalla suojella šiiamuslimien Karbalan ja Najafin pyhiä kaupunkeja; korostaa, että presidentti Hassan Rouhani on osoittanut halukkuutta tehdä yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa IS-ryhmän aiheuttaman uhan torjumiseksi Irakissa ja vaikuttaakseen osaltaan maan vakauttamiseen; toteaa kuitenkin, että islamilaisen tasavallan korkein johtaja ajatolla Ali Khamenei on sulkenut pois mahdollisuuden tällaiseen yhteistyöhön;
- H. katsoo, että alueen valtioiden hajoamisella saattaa olla tuhoisat vaikutukset koko alueen vakauteen ja myös energian toimitusvarmuuteen;
- I. toteaa, että tietojen mukaan arviolta 3 000 jäsenvaltioiden kansalaista on matkustanut Irakiin ja Syyriaan liittyäkseen IS-ryhmän kaltaisiin jihadistiryhmiin; toteaa, että jäsenvaltioiden hallitukset ovat määritelleet nämä EU:n kansalaiset turvallisuusriskiksi; panee merkille, että yksi näistä EU:n kansalaisista toteutti Brysselin juutalaismuseon terroristi-iskun Syyriasta palattuun ja siellä IS-ryhmässä vaikutettuaan;
- J. toteaa, että IS-ryhmän nousu on aiheuttanut humanitaarisen kriisin, joka on erityisesti pakottanut suuren määrän siviilejä siirtymään pois asuinseuduiltaan; toteaa, että EU on päättänyt lisätä humanitaarista apuaan Irakille viidellä miljoonalla eurolla tarjotakseen perusapua siirtymään joutuneille, mikä nostaa Irakille annettavan humanitaarisen avun rahoituksen jo 12 miljoonaan euroon vuonna 2014;
- 1. on erittäin huolissaan Irakin nopeasti heikentyvästä turvallisuustilanteesta; tuomitsee jyrkästi IS-ryhmän Irakin väestöön kohdistamat hyökkäykset, jotka ovat johtaneet pikateloituksiin, šaria-lain ankaran tulkinnan täytäntöönpanoon, uskonnonharjoituspaikkojen sekä alueen historiallisen, kulttuurisen ja taiteellisen perinnön tuhoamiseen ja muihin julmuuksiin; varoittaa, että IS-ryhmän äärimmäiset šiiamuslimien vastaiset näkemykset lisäävät huomattavasti riskiä eri ryhmittymien

välisistä surmateoista, mikäli IS-ryhmän annetaan pitää valtaamansa alue ja levittäytyä laajemmalle;

2. asettuu tukemaan Irakin viranomaisia näiden terrorismintorjuntatoimissa mutta korostaa, että turvallisuustoimet on yhdistettävä kestävään poliittiseen ratkaisuun, jossa Irakin yhteiskunnan kaikki osapuolet ja heidän oikeudet huolenaiheensa otetaan huomioon; tähdentää, että terrorismin torjunnassa ihmisoikeuksia ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta on kunnioitettava;
3. pitää myönteisinä 30. huhtikuuta 2014 pidettyjä parlamenttivaaleja, joissa Irakin väestö käytti demokraattisia oikeuksiaan valita edustajansa epävakaa turvallisuustilanteessa; kehottaa muodostamaan ripeästi vaalien tuloksiin perustuvan kansallisen yhtenäisyyden hallituksen, joka toimii kansallisen sovinnon perustana; painottaa, että sunniedustajien mukaanotto tarkoituksenmukaisella tavalla tällaiseen hallitukseen on tärkeää;
4. kehottaa kaikkia alueellisia toimijoita osallistumaan toimiin, joiden tavoitteena on edistää turvallisuutta ja vakautta Irakissa ja laajemmin alueella; kehottaa erityisesti Irania käyttämään vaikutusvaltaansa al-Malikin hallitukseen, jotta se panisi alulle todellisia uudistuksia, ja luomaan yhteyden sunnimuslimivähemmistöön ja kehittämään armeijaa osallistavalla, maltillisella ja puolueettomalla tavalla;
5. kehottaa Yhdysvaltoja ja Irania toimimaan vakaata ja turvallista Irakia koskevien yhteisten intressiensä pohjalta ja toimimaan IS-ryhmää vastaan; panee merkille, että Irakin ja Syyrian tilanteiden välillä on kiinteä yhteys; korostaa siksi, että Syyrian tilanteeseen puuttuminen samanaikaisesti on edellytys sille, että Yhdysvaltojen ja Iranin välisellä mahdollisella yhteistyöllä saadaan aikaan kouriintuntuvia tuloksia, ja toteaa, että Syyriassa on toteutettava viipymättä todellinen poliittinen siirtymä;
6. kehottaa Saudi-Arabian, Kuwaitin, Qatarin ja Yhdistyneiden arabiemiirikuntien hallituksia tekemään parhaansa, jotta Irakin ja Syyrian eri jihadistiryhmille suuntautuvien yksityisten varojen virrat näistä maista saataisiin tyrehdytettyä, sillä näillä ryhmillä on ollut merkittävä vaikutus IS-ryhmän nousuun ja viime kädessä ne muodostavat huolestuttavan turvallisuusuhan näille maille;
7. toistaa kannattavansa Irakin yhtenäisyyttä ja alueellista koskemattomuutta; kehottaa Irakin hallitusta sekä Kurdistanin aluehallintoa ratkaisemaan vuoropuhelun avulla ristiriitansa, jotka koskevat Irakin valtion rakennetta, kurdien itsehallintoalueen luonnetta, energiavientiä sekä öljytulojen jakamista;
8. kehottaa jäsenvaltioita tiivistämään yhteistyötään niiden EU:n kansalaisten ja EU:ssa asuvien henkilöiden tunnistamisessa, jäljittämisessä, valvonnassa ja pidättämisessä, jotka matkustavat Lähi-itään aikomuksenaan liittyä väkivaltaisiin IS-ryhmän kaltaisiin jihadistiryhmiin tai palata EU:hun taisteltuaan tällaisten ryhmien joukoissa;
9. suhtautuu myönteisesti siihen, että EU on lisännyt humanitaarista apuaan Irakille; kehottaa Irakin hallitusta tekemään parhaansa koko siviiliväestön suojelemiseksi ja välttämättömien peruspalvelujen tarjoamiseksi ja toteuttamaan kaikki välttämättömät toimet, joilla pyritään tarjoamaan turvaa niille väestöosille, jotka ovat saaneet kärsiä IS-ryhmän nousun seurauksista;

10. vahvistaa EU:n sitoumuksen tiivistää suhteitaan Irakiin, muun muassa panemalla täytäntöön EU:n ja Irakin välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen; kehottaa neuvostoa jatkamaan Irakin avustamista demokratian, ihmisoikeuksien, hyvän hallinnon ja oikeusvaltioperiaatteen edistämässä ja hyödyntämään tässä myös EUJUST LEX-IRAQ -operaation saavutuksia ja sen yhteydessä saatuja kokemuksia;
11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Irakin hallitukselle ja edustajien neuvostolle, Kurdistanin aluehallinnolle, YK:n pääsihteerille ja YK:n ihmisoikeusneuvostolle.